

KÄÄNNÖS

Oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoa ulkomailla siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa koskeva**YLEISSOPIMUS**

(tehty 15 päivänä marraskuuta 1965)

TÄMÄN YLEISSOPIMUKSEN ALLEKIRJOITTAJAVALTIOIT,

haluten luoda asianmukaisia keinoja sen varmistamiseksi, että ulkomailla tiedoksiannettavat oikeudenkäynti- ja muut asiakirjat saatetaan vastaanottajan tietoon riittävän ajoissa,

haluten siinä tarkoituksessa menettelyä yksinkertaistamalla ja nopeuttamalla parantaa keskinäistä oikeusapujärjestelmää,

ovat toteuttaakseen sanotun tarkoituksen päättäneet tehdä yleissopimuksen ja sopineet seuraavista määräyksistä:

1 artikla

Tätä yleissopimusta sovelletaan siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa kaikkiin tapauksiin, joissa oikeudenkäynti- tai muu asiakirja on tarpeellista lähettää tiedoksiantoa varten ulkomaille.

Tätä yleissopimusta ei sovelleta, ellei asiakirjan vastaanottajan osoite ole tiedossa.

I LUKU

OIKEUDENKÄYNTIASIAKIRJAT*2 artikla*

Jokainen sopimusvaltio määrää keskusviranomaisen, jonka tehtävänä on 3–6 artiklan mukaisesti vastaanottaa ja käsitellä toisista sopimusvaltioista saapuvat tiedoksiantoa koskevat pyynnöt.

Jokainen valtio järjestää keskusviranomaisen oman lainsäädäntönsä mukaisesti.

3 artikla

Asiakirjan alkuperävaltion toimivaltaisen viranomaisen tai virkamiehen asiana on lähettää vastaanottajavaltion keskusviranomaiselle ilman asiakirjan laillistamista tai muuta vastaavanlaista muodollisuutta tämän yleissopimuksen liitteenä olevan mallin mukainen pyyntö.

Pyyntöön on liitettävä tiedoksiannettava asiakirja tai sen jäljennös, ja kaikki annettava kaksin kappalein.

4 artikla

Jos keskusviranomainen katsoo, ettei pyyntö ole tämän yleissopimuksen määräysten mukainen, sen on viivytyksettä ilmoitettava siitä pyynnön esittäjälle ja yksilöitävä samalla pyyntöä koskevat huomautuksensa.

5 artikla

Vastaanottajavaltion keskusviranomaisen toimittaa tai toimituttaa asiakirjan tiedoksiantamisen,

- a) sillä tavalla kuin sen laissa on säädetty siinä valtiossa laadittujen asiakirjojen tiedoksiantamisesta sen alueella oleville henkilöille, tai

b) pyynnössä esitettyä erityistä menettelyä käyttäen, jollei se ole ristiriidassa vastaanottajavaltion lainsäädännön kanssa.

Lukuun ottamatta tämän artiklan ensimmäisen kappaleen b-kohdassa tarkoitettua tapausta asiakirja voidaan aina antaa tiedoksi toimittamalla se vastaanottajalle, joka suostuu ottamaan sen vastaan vapaaehtoisesti.

Jos asiakirja annetaan tiedoksi tämän artiklan ensimmäisen kappaleen mukaisesti, keskusviranomaisen voi vaatia, että asiakirja on kirjoitettava tai käännettävä vastaanottajavaltion viralliselle kielelle tai jollekin niistä.

Pyyntöasiakirjan osa, joka käsittää tähän yleissopimukseen liitetyn kaavan mukaisen yhdistelmän tiedoksiannettavasta asiakirjasta, on annettava tiedoksi asiakirjan mukana.

6 artikla

Vastaanottajavaltion keskusviranomaisen tai muu tähän tarkoitukseen määrätty viranomaisen täyttää todistuksen tähän yleissopimukseen liitetyn kaavan mukaisesti.

Todistuksen tulee osoittaa, että asiakirja on tiedoksiannettu ja siitä tulee ilmetä tiedoksiantotapa, -paikka ja -päivä sekä sen henkilön nimi, jolle asiakirja on toimitettu. Mikäli asiakirjaa ei ole tiedoksiannettu, todistuksesta tulee käydä ilmi syyt, jotka ovat olleet tiedoksiannon esteenä.

Pyynnön esittäjä voi vaatia, että todistus, joka ei ole keskusviranomaisen tai oikeusviranomaisen antama, on tällaisen viranomaisen varmennettava.

Todistus on lähetettävä suoraan pyynnön esittäjälle.

7 artikla

Painetun tekstin tähän yleissopimukseen liitettyssä kaavassa on aina oltava joko ranskan- tai englanninkielistä. Se voidaan lisäksi laatia asiakirjan alkuperävaltion virallisella kielellä tai yhdellä niistä.

Kaavan avokohdat on täytettävä joko vastaanottajavaltion kielellä tai ranskaksi tahi englanniksi.

8 artikla

Sopimusvaltio saa toimittaa oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksiantamisen ulkomailla oleville henkilöille pakkokeinoja käyttämättä suoraan diplomaatti- tai konsuliedustajiensa välityksellä.

Valtio voi ilmoittaa, ettei se hyväksy sellaista tiedoksiantoa alueellaan, paitsi milloin asiakirja on annettava tiedoksi asiakirjan alkuperävaltion kansalaiselle.

9 artikla

Lisäksi sopimusvaltio saa käyttää konsuliviranomaisia asiakirjojen toimittamiseen tiedoksiantoa varten toisen sopimusvaltion niille viranomaisille, jotka jälkimmäinen valtio on tätä tarkoitusta varten määrännyt.

Sopimusvaltio on oikeutettu poikkeuksellisten olosuhteiden vaatiessa käyttämään diplomaattista tietä samaan tarkoitukseen.

10 artikla

Edellyttäen, ettei vastaanottajavaltio sitä vastusta, tämä sopimus ei estä

a) lähettämästä oikeudenkäyntiasiakirjoja postitse suoraan ulkomailla oleville henkilöille,

- b) asiakirjan alkuperävaltion virkamiehiä tai muita toimivaltaisista henkilöitä tiedoksiantamasta oikeudenkäyntiasiakirjoja suoraan vastaanottajavaltion virkamiesten tai muiden toimivaltaisten henkilöiden välityksellä,
- c) henkilöä, jonka etua oikeudenkäynti koskee, toimituttamasta oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksiantoa suoraan vastaanottajavaltion virkamiesten tai muiden toimivaltaisten henkilöiden välityksellä.

11 artikla

Tämä yleissopimus ei estä kahta tai useampaa sopimusvaltiota oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksiantamistarkoituksessa sopimasta muidenkin kuin edellä olevissa artikloissa mainittujen lähetysteiden käyttämisestä eikä varsinkaan suorasta yhteydestä valtioiden asianomaisten viranomaisten välillä.

12 artikla

Toisesta sopimusvaltiosta tulevien oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksiantaminen ei saa aiheuttaa mitään veroa tai maksua vastaanottajavaltion suorittamista palveluksista.

Pyynnön esittäjän tulee maksaa tai korvata kulut, jotka aiheutuvat

- a) virkamiehen tai vastaanottajavaltion lakien mukaan toimivaltaisen muun henkilön käyttämisestä,
- b) erityisen tiedoksiantomenettelyn käyttämisestä.

13 artikla

Milloin tiedoksiantopyyntö on tämän yleissopimuksen mukainen, vastaanottajavaltio voi kieltäytyä siitä noudattamasta vain, mikäli se katsoo, että suostuminen loukkaisi sen täysivaltaisuutta tai turvallisuutta.

Vastaanottajavaltio ei voi kieltäytyä noudattamasta tiedoksiantopyyntöä vain sillä perusteella, että sillä sisäisen lainsäädäntönsä nojalla on yksinomainen tuomiovalta oikeudenkäynnin kohteena olevassa asiassa tai että sen sisäinen lainsäädäntö ei salli pyynnön tarkoittamaa kannetta.

Keskusviranomaisen on kieltäytymistapauksessa viipymättä ilmoitettava siitä pyynnön esittäjälle ja selostettava syyt kieltäytymiseen.

14 artikla

Erimielisyydet, jotka liittyvät oikeudenkäyntiasiakirjojen lähettämiseen tiedoksiannettaviksi, selvitetään diplomaattista tietä.

15 artikla

Jos haaste tai vastaava asiakirja on ollut toimitettava ulkomaille tiedoksiantoa varten tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti ja vastaaja ei ole tullut saapuville, asiaa ei ratkaista ennen kuin on selvitetty, että

- a) asiakirja on tiedoksiannettu sillä tavalla kuin vastaanottajavaltion laissa on säädetty siinä valtiossa laadittujen asiakirjojen tiedoksiantamisesta sen alueella oleville henkilöille, tai
- b) asiakirja on toimitettu vastaajalle tai hänen asuntoonsa muulla tämän yleissopimuksen mukaisella tavalla,

ja että kummassakin näistä tapauksista tiedoksianto tai asiakirjan toimittaminen on suoritettu riittävän ajoissa, jotta vastaaja on voinut ryhtyä vastaamaan.

Sopimusvaltio voi antaa selityksen, että tuomioistuin, huolimatta tämän artiklan ensimmäisen kappaleen määräyksistä, voi ratkaista asian, vaikka todistusta tiedoksiannosta tai asiakirjan toimittamisesta ei ole saatu, mikäli kaikki seuraavat ehdot on täytetty

- a) asiakirja on toimitettu jollakin tämän sopimuksen mukaisella tavalla,
- b) tuomioistuimen kussakin yksittäistapauksessa riittäväksi katsoma määräaika, vähintään kuusi kuukautta, on kulunut asiakirjan lähettämisestä,
- c) mitään todistusta ei ole saatu, vaikka on ryhdytty kohtuullisena pidettäviin toimenpiteisiin sen hankkimiseksi vastaanottajavaltion toimivaltaisten viranomaisten välityksellä.

Tämän artiklan määräysten estämättä tuomioistuin voi kiireellisessä tapauksessa ryhtyä väliaikaisiin tai suojaaviin toimenpiteisiin.

16 artikla

Jos haaste tai vastaava asiakirja on ollut toimitettava ulkomaille tiedoksiantoa varten tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti ja päätös on annettu sellaista vastaajaa vastaan, joka ei ole tullut saapuville, tuomioistuin voi vapauttaa vastaajan muutoksenhakuajan umpeenkulumisen aiheuttamista seuraamuksista, mikäli seuraavat edellytykset on täytetty

- a) vastaaja ei ollut hänestä riippumattomista syistä saanut riittävän ajoissa tietoa asiakirjasta voidakseen ryhtyä vastaamaan, tai tietoa päätöksestä voidakseen hakea muutosta, ja
- b) vastaajan väitteet kannetta vastaan eivät ole ilmeisesti perusteettomia.

Mainittu vapautushakemus voidaan esittää vain kohtuullisen ajan kuluessa sen jälkeen, kun vastaaja on saanut tiedon päätöksestä.

Sopimusvaltio voi selittää, että hakemusta ei tutkita, mikäli se tehdään selityksessä mainitun määräajan jälkeen, minkä tulee olla vähintään vuosi päätöksen antamispäivästä.

Tätä artiklaa ei sovelleta henkilöllistä oikeusasemaa koskeviin päätöksiin.

II LUKU

MUUT ASIAKIRJAT

17 artikla

Toisen sopimusvaltion viranomaisilta ja virkamiehiltä peräisin olevat muut asiakirjat voidaan toimittaa tiedoksiannamista varten toiseen sopimusvaltioon tämän yleissopimuksen määräysten edellyttämällä tavalla.

III LUKU

YLEISET MÄÄRÄYKSET

18 artikla

Sopimusvaltio voi määrätä muita viranomaisia keskusviranomaisen lisäksi ja päättää heidän toimivaltansa laajuudesta.

Pyynnön esittäjällä on kuitenkin aina oikeus osoittaa pyyntönsä suoraan keskusviranomaiselle.

Liittovaltiot voivat määrätä useampia kuin yhden keskusviranomaisen.

19 artikla

Jos sopimusvaltion sisäinen lainsäädäntö sallii ulkomailta tulevien asiakirjojen tiedoksi antamisen sen alueella muita tapoja käyttäen kuin edellisissä artikloissa edellytetyt, tämä yleissopimus ei rajoita sellaisia määräyksiä.

20 artikla

Tämä yleissopimus ei estä kahta tai useampaa sopimusvaltiota tekemästä sopimusta, jonka mukaan ne luopuvat

- a) vaatimasta asiakirjojen lähettämistä kahtena kappaleena niin kuin 3 artiklan toisessa kappaleessa edellytetään,
- b) 5 artiklan kolmannessa kappaleessa ja 7 artiklassa esitetystä kielivaatimuksista,
- c) 5 artiklan neljännessä kappaleessa esitetystä määräyksistä,
- d) 12 artiklan toisessa kappaleessa esitetystä määräyksistä.

21 artikla

Sopimusvaltion tulee ratifioimis- tai liittymisasiakirjansa talletuksen yhteydessä tai myöhemmin ilmoittaa Alankomaiden ulkoasiainministeriölle seuraavasta

- a) 2 ja 18 artiklan mukaisesta viranomaisten määräämisestä,
- b) 6 artiklan mukaisesta todistuksen antamiseen toimivaltaisen viranomaisen määräämisestä,
- c) 9 artiklan mukaisesta konsuliteitse lähetettyjen asiakirjojen vastaanottamiseen toimivaltaisen viranomaisen määräämisestä.

Sopimusvaltion tulee samoin tarvittaessa ilmoittaa ministeriölle

- a) 8 ja 10 artiklan mukaisten lähetystapojen käytön kielloista,
- b) 15 artiklan toisen kappaleen ja 16 artiklan 3 kappaleen mukaisista selityksistä,
- c) kaikista yllämainituissa määräyksissä, kielloissa ja selityksissä tapahtuvista muutoksista.

22 artikla

Jos tämän yleissopimuksen osapuolet ovat myös osallisia toiseen tai molempiin Haagissa 17 päivänä heinäkuuta 1905 ja 1 päivänä maaliskuuta 1954 allekirjoitettuihin riita-asiaain oikeudenkäyntiä koskeviin sopimuksiin, tämä yleissopimus korvaa niiden välillä aikaisempien sopimusten artiklat 1–7.

23 artikla

Tämä yleissopimus ei vaikuta Haagissa 17 päivänä heinäkuuta 1905 allekirjoitetun riita-asiaain oikeudenkäyntiä koskevan yleissopimuksen 23 artiklan tai Haagissa 1 päivänä maaliskuuta 1954 allekirjoitetun riita-asiaain oikeudenkäyntiä koskevan yleissopimuksen 24 artiklan soveltamiseen.

Nämä artiklat ovat kuitenkin voimassa vain, jos käytetään samoja lähetystapoja kuin näissä yleissopimuksissa on määrätty.

24 artikla

Osapuolten välillä tehtyjä vuosien 1905 ja 1954 yleissopimuksia täydentäviä sopimuksia sovelletaan vastaavasti tähän yleissopimukseen, elleivät osapuolet ole toisin sopineet.

25 artikla

Artiklojen 22 ja 24 määräyksistä huolimatta tämän yleissopimuksen ei tule rajoittaa riitä sopimuksia, jotka sisältävät tässä yleissopimuksessa käsitellyjä asioita koskevia määräyksiä ja joiden osapuolia sopimusvaltiot ovat tahi joiden osapuoliksi ne voivat tulla.

26 artikla

Tämä yleissopimus on avoinna allekirjoittamista varten niille valtioille, jotka ovat olleet edustettuina Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin kymmenennessä istunnossa.

Yleissopimus on ratifioitava, ja ratifioimisasiakirjat talletettava Alankomaiden ulkoasiainministeriöön.

27 artikla

Tämä yleissopimus tulee voimaan kuudentenkymmenentenä päivänä siitä lukien, kun kolmas 26 artiklan toisessa kappaleessa tarkoitettu ratifioimiskirja on talletettu.

Tämä yleissopimus tulee voimaan jokaisen allekirjoittajavaltion osalta, joka myöhemmin ratifioi yleissopimuksen, kuudentenkymmenentenä päivänä ratifioimiskirjan tallettamisesta.

28 artikla

Valtio, joka ei ollut edustettuna Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin kymmenennessä istunnossa, voi liittyä tähän yleissopimukseen sen tultua voimaan 27 artiklan ensimmäisen kappaleen mukaisesti. Liittymiskirja on talletettava Alankomaiden ulkoasiainministeriöön.

Sopimus tulee tällaisen valtion osalta voimaan, mikäli muu valtio, joka ennen tällaista tallettamista on yleissopimuksen ratifioinut, ei kuuden kuukauden kuluessa siitä kun Alankomaiden ulkoasiainministeriö on liittymisestä tiedottanut, ilmoita vastustavansa liittymistä.

Jos vastalauseita ei esitetä, yleissopimus tulee voimaan siihen liittyneen valtion osalta sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka seuraa viimeisen edellisessä kappaleessa mainitun määräajan umpeenkulumisesta.

29 artikla

Valtio voi allekirjoituksen, ratifioinnin tai liittymisen yhteydessä ilmoittaa tämän yleissopimuksen ulottuvan kaikkiin alueisiin, joiden kansanvälisistä suhteista se on vastuussa, tai yhteen taikka useampaan niistä. Tällainen ilmoitus tulee voimaan samana päivänä kuin yleissopimus tulee voimaan sen valtion osalta.

Myöhemmin tapahtuvista soveltamisalan laajennuksista on ilmoitettava Alankomaiden ulkoasiainministeriölle.

Tämä yleissopimus tulee voimaan tällaisessa laajennuksessa mainittujen alueiden osalta kuudentenkymmenentenä päivänä edellisessä kappaleessa mainitusta ilmoittamisesta.

30 artikla

Tämä yleissopimus on voimassa viisi vuotta 27 artiklan ensimmäisessä kappaleessa mainitusta voimaantulopäivästä. Tämä koskee myös niitä valtioita, jotka ovat myöhemmin ratifioineet sen tai liittyneet siihen.

Yleissopimus on katsottava ilman muuta uudistetuksi viideksi vuodeksi kerrallaan ellei sitä sanota irti.

Irtisanomisesta on ilmoitettava Alankomaiden ulkoasiainministeriölle vähintään kuusi kuukautta ennen viisivuotismääräajan päättymistä.

Irtisanominen voidaan rajoittaa koskemaan määrättyjä alueita, joihin yleissopimusta sovelletaan.

Irtisanominen vaikuttaa vain ilmoituksen tehneeseen valtioon. Kaikkien muiden sopimusvaltioiden osalta yleissopimus pysyy voimassa.

31 artikla

Alankomaiden ulkoasiainministeriön on ilmoitettava 26 artiklassa mainituille valtioille ja 28 artiklan mukaan yleissopimukseen liittyneille valtioille seuraavasta

- a) 26 artiklan mukaisista allekirjoituksista ja ratifioinneista,
- b) tämän yleissopimuksen 27 artiklan ensimmäisen kappaleen mukaisesta voimaantulopäivästä,
- c) 28 artiklan mukaisista liittymisistä ja niiden voimaantulopäivistä,
- d) 29 artiklan mukaisista soveltamisalan laajennuksista ja niiden voimaantulopäivistä,
- e) 21 artiklan mukaisista määräyksistä, vastalauseista ja ilmoituksista,
- f) 30 artiklan kolmannen kappaleen mukaisista irtisanomisista.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, siihen laillisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Tehty Haagissa 15 päivänä marraskuuta 1965, yhtenä englannin- ja ranskankielisenä kappaleena, molempien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaisia, joka talletetaan Alankomaiden hallituksen arkistoon ja josta oikeaksi todistettu jäljennös lähetetään diplomaattiteitse jokaiselle Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin kymmenennen istunnon osanottajavaltiolle.
